

Posudek diplomové práce Jany Skleničkové *Historická problematika v hispanoamerickém dramatu období postmoderny*

Od počátku diplomové práce Jany Skleničkové je zřejmá celková promyšlenost, detailní funkčnost a zároveň pečlivé vypracování textu. Projev autorky je velmi kultivovaný, schopnost práce s jazykem je zjevná i na překladech. Hodnotné jsou zobecňující úvahy a vývody plynoucí z rozboru pojednávaných děl. Je třeba ocenit celkový přístup k těmto dílům. Skleničková je charakterizuje věcně, vyváženě, uvádí vše podstatné, vyhýbá se podružnostem. Formulace vlastních názorů je obezřetná a skromná zároveň.

Vzhledem k tomu, co jsem dosud uvedl, považuji následující pouze za možné podněty k diskusi při obhajobě. V kapitole věnované lišení dramatu a divadla exponuje autorka protikladné názory Zicha a Veltruského, nakonec se (vzhledem k její vlastní práci je to zcela logické) přiklání k názoru prezentovanému Veltruským, navzdory tomu, že, jak sama konstatuje, pojetí Zichovo jednoznačně odpovídá současné tvorbě, která je tématem práce a která dnes dominuje v této poloze, nemýlím-li se, obecně, tedy nejen v hispanoamerickém kontextu. Nic na tom nemění ani citát Zicha na straně 6, který jeho první vyjádření poněkud relativizuje. Domnívám se, že by bylo vhodné, vzhledem ke zmíněným okolnostem, zaujmout k věci zřetelnější stanovisko.

Jana Skleničková se nezbytně musela vyjádřit k pojmu postmodernismus a k tomu, jak se vztahuje k historii, v titulu práce se pak mluví o období postmoderny. Domnívám se, že v některých případech se projevuje určité směšování těchto pojmů. Jisté napětí je cítit i v tom, že při definování postmodernismu i jeho vztahu k historii je autorka striktně neutrální. Když však přistupuje k rozboru děl pojednávaných autorů, nepřímou, a tedy aniž by to zdůvodnila, postoj zaujme, a to spíše negativní (např. str. 41). I to je zřejmě pochopitelné vzhledem k sympatiím, jež pociťuje k dílům, kterým se věnuje, navzdory tomu, že / právě proto, že nejsou možná tak docela postmoderní ve smyslu ideologickém. Domnívám se, že i toto by mohlo být jasněji vymezeno, souvisí to s již výše zmíněným rozdílem mezi obdobími postmoderny a postmodernismem. Ostatně autorka zmiňuje i známý spor o to, zda je postmodernismus negací, či rozvinutím předchozího období. V této souvislosti je jistě zajímavé, jak blízko má Lyotardovo vyjádření o historii třeba k Tolstého úvahám ve Vojně a míru, nebo to, že v práci uváděný pojem současného autora infrahistorie je zřejmě totožný s významem Unamunova pojmu intrahistorie. Jako silně přepjaté se mi zdá tvrzení francouzské teatroložky uvedené na straně 8 a nesouhlasím s tím, že Spang je téhož názoru. Mezi oběma výroky je rozdíl. Historie, historická pravda, jakkoli negovaná, relativizovaná je

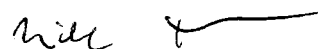
vždy nezbytná minimálně jako referenční bod. Tvrzení o postupném splývání „vyšší“ a „nižší“ kultury jako čemsi příznačném pro období postmoderny mi připadá také pochybné. Domnívám se, že jde spíše o rychlejší, rafinovanější přeskupování pozic, než tomu bylo dříve, ale princip zůstává zachován, byť někdy možná v poněkud pokleslé formě. Alespoň znalci by měli být stále schopni rozlišit skutečný tvůrčí akt od více či méně zdařilého recyklátu.

O Leňerových dílech Jana Skleničková vícekrát říká, že jsou otevřena různým interpretacím, že autor nevnučuje svoje řešení, hodnocení. To je trochu v rozporu s informací o tom, jak se týž autor zřejmě často a rád veřejně vyjadřuje k rozličným společenským i jiným otázkám. Znalost jeho postojů vně díla je samozřejmě, alespoň do jisté míry, „vodítkem“, klíčem k dílu samému, ať se nám to líbí, nebo ne. Tím není řečeno, že samo o sobě dílo nemůže působit jako nestranné, ale ono prostě samo o sobě neexistuje.

Marně jsem do poslední chvíle hledal odpověď na to, proč bylo Leňerovo dílo kýmisi označeno jako fašistické, bylo to snad jen proto, jak se teď často stává, že nebylo „pokrokové“?

V úvodu jsem zmínil kultivovanost projevu autorky, která je zřejmá i z překladů, v této souvislosti mám přece jen jednu výhradu. Domnívám se, že spojení „Sociedad Louis Pasteur“ by bylo vhodnější přeložit jako „Společnost Louise Pasteura“.

Jak bylo zřejmé už na začátku, považuji práci za výbornou a samozřejmě doporučuji, aby byla přijata k obhajobě.

V Chýni 7. září 2008

PhDr. Michal Fousek, Ph.D.